

Båtsfjord Kommune
postmottak@batsfjord.kommune.no

Kirkenes, 30.11.2019

Dette brevet sendes på vegne av:

4H Finnmark, DNT Hammerfest turlag, DNT Sør-Varanger turlag, DNT Alta turlag,
Naturvernforbundet Finnmark, Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF) Finnmark, Norsk Ornitologisk
Forening avd. Finnmark, Finnmark Orienteringskrets.

Høringsuttalelse

Områderegulering med konsekvensutredning for akvakulturanlegg i Syltefjorden

FNF Finnmark er kritiske til at det legges opp til økt produksjon av oppdrettslaks i Syltefjorden, erfaringer gjort av Båtsfjord Jakt- og Fiskeforbund viser til konsekvenser av det allerede eksisterende oppdrettsanlegget i fjorden. Det kan ikke være greit at kommunen legger opp til at villaksen i Syltefjordelva skal trues hardere enn den allerede er. Det finnes alternativer til åpne merder i fjorden. FNF Finnmark mener at kommunen har mulighet til å kreve annen type teknologi enn åpne merder.

FNF Finnmark sine hovedpoeng er:

Bærekraftig utvikling må og skal ivareta miljøhensyn.

Akvakultur, slik det hovedsakelig utføres nå, er direkte truende mot vill fisk i fjorden, det gjelder laks, sjø- røye, torsk m.fl. Kommunen har rett til å kreve anlegg som ikke truer eller påvirker fjorden negativt. På denne måten kan man sikre seg at fremtidige generasjoner også kan nyte av livet i Syltefjorden.

Syltefjorden har ikke kapasitet til å utvide med nok et oppdrettsanlegg slik denne næringen drives i dag. I tillegg er FNF Finnmark kritisk til plasseringen av anlegget med tanke på utvandrende laksesmolt.

Oppdaterte Nasjonale forventninger til kommunal plan

Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppdaterte nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging den 14. mai 2019. Her understrekes det på ny at bærekraft er nøkkelordet. *«Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å få tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at*

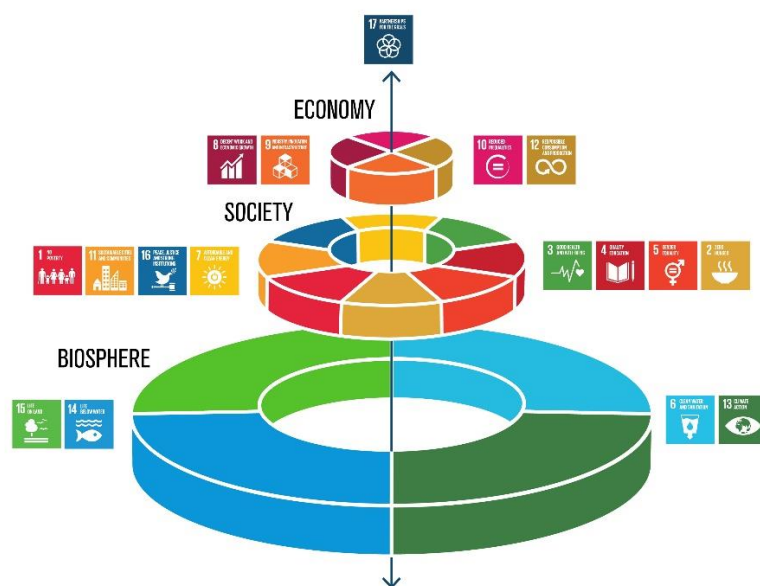
FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
FINNMARK

Storgata 5, 9900 Kirkenes

finnmark@fnf-nett.no / 90 41 13 43
www.fnf-nett.no/finnmark

Org. nr.: 916589050

bærekraftmålene bli en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.¹» Regjeringen forventer fortsatt at kommunene skal sette av tilstrekkelig areal til ønsket vekst i oppdrettsnæringen, men det må være vekst som også ivaretar miljøhensyn.

Figur 1: Bærekraft som en bryllupskake og ikke en pai.²

Ofte har de ulike aspektene ved bærekraft vært omtalt som likestilte og nesten frittstående. Bærekraft var noe man lette etter der sosiale, økonomiske og miljømessige interesser overlappet. Det som skiller bryllupskaken fra denne tankegangen er at vi må tenke på utvikling i en verden hvor økonomien er verktøyet som samfunnet nyttiggjør seg av for å kunne utvikles innenfor planetens tålegrense.

Konsekvenser av akvakultur

Genetisk innblanding er vurdert som den største trusselen for villaks i Norge³. I tillegg kommer konsekvenser som smitte av lakselus⁴ og andre sykdommer.

Når kommunen skal utarbeide en kommuneplan som etterlever formålsparagrafen til plan- og bygningsloven: «Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner»⁵. Og samtidig etterleve statlige forventninger ved å tilrettelegge

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>

² <https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2016-06-14-how-food-connects-all-the-sdgs.html>

³ <https://forskning.no/hav-og-fiske-partner-havforskningsinstituttet/romt-oppdrettslaks-kan-utslette-villaksen/273323>

⁴ <https://www.hi.no/filarkiv/2017/10/ekspertgrapp2017.pdf/nb-no>

⁵ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1

tilstrekkelig areal for vekst i næringen finnes det kun et alternativ. Og det er å sette bestemmelser som sikrer at utvidelser og nyetableringer av akvakultur kun gjøres dersom de ikke bidrar til økt samlet belastning for anadrom fisk, spesielt med hensyn til genetisk innblanding og lakselus.

Dersom kommunen vurderer at man ikke har hjemmel til å innføre slike bestemmelser er alternativet å ikke legge til rette for ytterligere akvakulturlokaliteter.

Naturverdier

Syltefjordelven er en av de mest fiskerike og blant de beste lakseelvene i Finnmark. Det er en viktig elv for fritidsfiskere, både lokale og tilreisende. Det vil derfor være svært alvorlig om elven blir negativt påvirket av det eksisterende eller av det planlagte oppdrettsanlegget.

Syltefjorden har i dag et oppdrettsanlegg med produksjon av laks. Etter etableringen av det første oppdrettsanlegget ble bestanden av sjørøye dramatisk redusert. Sjørøye er en lokal fisk i Syltefjorden. Året før etablering av det eksisterende anlegget ble det registrert over 900 individer av sjørøye i nærliggende elver. Lokale kjentfolk hevder at det har tatt flere tiår med kultiveringsarbeid å få tilbake en levedyktig bestand.

Plasseringen av det planlagte oppdrettsanlegget er urovekkende av flere hensyn men hensynet til vandrende laksesmolt står sterkest. Yngel fra villaksen som vandrer ut til havet kan komme til å passere gjennom, eller svært nært inntil det planlagte oppdrettsanlegget. Det gjør lakseyngelen direkte truet av utslipp fra oppdrettsanlegget i form av potensiell smitte av lakselus og annen sykdom. «*Fiskens atferd: Hovedsakelig oppholder postsmolten seg fra 1 til 3 meters dyp under utvandringen med sporadiske dykk ned til 6,5 meters dyp. Det er også en tendens til at postsmolten holder seg nærmere overflaten (<0,5 meter dyp) om natta. Slike forhold må derfor tas hensyn til når man vurderer risiko for lakseluspåslag gjennom postsmoltens utvandningsrute.*⁶» Det er uklokt å legge ett oppdrettsanlegg nær munningen til en lakseelv. Vaktbur, lukkede merder på 1 m³ hvor det settes inn 30 kultiverte laksesmolt, indikerer at det er mest lakselus i de øverste vannlagene.

Konsekvensene av rømming, utslipp og lakselus blir dermed langt større enn om anlegget legges til et område der villaks ikke naturlig kan komme i direkte kontakt med anlegget. I ytterste konsekvens kan utslipp og rømming fra anlegget fungere som aktiv dødshjelp for den ville laksestammen i Syltefjordelven.

Syltefjorden har også et rikt fugleliv. Norge har et ansvar for overfor mange arter, en fjerdedel av alle sjøfugler som hekker i Europa hører hjemme i norske farvann⁷. Fugler kommer lett i konflikt med havbruk (skadefellinger etc.) og er en kjent utfordring. Det kan virke som om fugler blir mer eller mindre oversett som arealkonflikt knyttet til havbruk. Fugler trenger fred og ro når de skal hekke, og all økt aktivitet og arealbeslag vil kunne påvirke negativt. Det er viktig å huske på at akvakultur også er en del av den stadige bit-for-bit forringelsen av viktige leveområder.

Lokal kunnskap

⁶ <https://www.hi.no/filarkiv/2017/10/ekspertgrapp2017.pdf/nb-no>

⁷ <http://www.seapop.no/opencms/export/sites/SEAPOP/no/filer/publikasjoner/2015/SEAPOP-Nokkeldokument-2015-web.pdf>

Tall fra fangststatistikken i Syltefjordelva, hentet fra Båtsfjord Jeger og Fiskeforening viser tydelig at det eksisterende anlegget i Syltefjorden allerede har hatt stor påvirkning.

Årstall	Fanget laks målt i kilo
2014	5204
2015	5425
2016	6273
2017	3811
2018	3483
2019	6515

Vinteren 2016 ble det satt ut oppdrettsfisk i fjorden.

Vinteren 2018 ble det ikke satt ut oppdrettsfisk i fjorden.

⁸

Før utsettelsen av oppdrettsfisk i 2016 ble det identifisert over 900 individer av sjø-røye. Etter åpningen er det vanskelig å finne sjø-røye i elvene som har utløp i Syltefjorden.

FNF Finnmark konkluderer:

Bærekraftig utvikling må og skal ivareta miljøhensyn.

Akvakultur, slik det hovedsakelig utføres nå, er direkte truende mot vill fisk i fjorden, det gjelder laks, sjø-røye, torsk m.fl. Kommunen har rett til å kreve anlegg som ikke truer eller påvirker fjorden negativt. På denne måten kan man sikre seg at fremtidige generasjoner også kan nyte av livet i Syltefjorden.

Syltefjorden har ikke kapasitet til å utvide med nok et oppdrettsanlegg slik denne næringen drives i dag. I tillegg er FNF Finnmark kritisk til plasseringen av anlegget med tanke på utvandrende laksesmolt.

På bakgrunn av dette, samt natur og friluftslivsverdier, ønsker vi at tiltakshaverne ser etter andre og bedre egnede lokaliteter. Eller at kommunen krever utslippsfri teknologi fra utbygger.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen
Fylkeskoordinator
FNF Finnmark

Forum for Natur og Friluftsliv Finnmark er et samarbeidsnettverk mellom 6 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Finnmark: 4H Finnmark, DNT Hammerfest turlag, DNT Sør-Varanger turlag, DNT Alta, Naturvernforbundet Finnmark, Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF) Finnmark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Finnmark og Finnmark Orienteringskrets.

⁸ <https://www.scanatura.no/fangstrappport/?type=0&lang=1>

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
FINNMARK

Storgata 5, 9900 Kirkenes

finnmark@fnf-nett.no / 90 41 13 43
www.fnf-nett.no/finnmark

Org. nr.: 916589050